

KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı'nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır. Bu tablolardaki örnek senaryolarda yer alan sorulardan bazıları tek, bazıları ise birden çok kazanıma erişme durumunu yoklamaktadır.

NOT: Konu soru dağılım tabloları öğretim programında yer alan tüm kazanımlar dikkate alınarak hazırlanmış ancak tabloda sadece soru sorulması planlanan kazanımlara yer verilmiştir.

Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı'na ve Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne aşağıdaki karekodları okutarak ulaşabilirsiniz.

Sosyal Bilgiler Dersi
Öğretim Programı

Millî Eğitim Bakanlığı
Ölçme ve Değerlendirme
Yönetmeliği

SOSYAL BİLGİLER 7

7. SINIF 2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOLARI VE ÖRNEK SENARYOLAR

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurulumlarındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğin benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 1

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.7.3.2. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye’nin demografik özelliklerini yorumlar.	1
	SB.7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.	1
	SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.	1
	SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.	
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.	1

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 7

Örnek Senaryo 1

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 1, 2, 3, ve 5. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular 4. soru

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: SB.7.3.2. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye’nin demografik özelliklerini yorumlar.

Tablo ve grafikler kullanarak ülkemizin demografik özellikleri ile ilgili verileri yorumlanır.

1. Bir yerdeki nüfus yoğunluğu nüfusun yüz ölçümüne bölünmesiyle bulunur.

Yozgat

420.699 nüfuslu bir Orta Anadolu şehridir. Yüz ölçümü 13.690 kilometrekaredir.

Mersin

1.938.389 nüfusa sahip Akdeniz kıyı şeridinde yer alan bir şehirdir. Yüz ölçümü 15.485 kilometrekaredir.

- a. Buna göre hangi ilin nüfus yoğunluğunun fazla olduğunu yazınız.
- b. Verilen bilgilerden yola çıkarak bu ilde nüfus yoğunluğunun fazla olmasının nedenlerinden birini yazınız.

Kazanım: SB.7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.

2. Abdullah ailesi ile birlikte Şırnak’ta yaşıyor. Abdullah’ın ailesi yazın okullar kapanınca fındık toplamak için Giresun’a göç ediyor ve fındık işi bittikten sonra sağladıkları kazançla birlikte memleketleri olan Şırnak’a dönüyorlar.

Bu parçada Abdullah’ın ailesinin yaptığı göçün türünü yazarak açıklayınız.

Kazanım: SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.

Yazının icadından günümüze kadar farklı depolama, yaygınlaştırma ve aktarma teknikleri üzerinde kısaca durulur.

3. 1971 yılında üretilen bilgi saklama kapasitesi düşük olan disketler, 1980’li yıllarda yerini yüksek bellekli kompakt disklerle (CD-ROM) bıraktı. 1995 yılında ortaya çıkan DVD’ler ise daha verimliydi ve yedekleme birimi olarak da yıllar geçtikçe CD’lerin yerini almaya başladı. 1999’da daha yüksek kapasiteli SD Memory kartlar, 2000’li yıllarda ise yüksek bilgi saklama kapasiteli USB flaş bellekler ve taşınabilir hard diskler çıkarıldı.

Verilen bu bilgileri; bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasına katkıları açısından yorumlayınız.

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 7

SENARYO 1

Kazanım: SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.

Türk-İslam medeniyetinin bilimsel alanda ulaştığı seviyeye vurgu yapılır. el-Harezmi, Fârâbî, İbn-i Sînâ, el-Cezerî, İbn-i Haldûn, Ali Kuşçu, el-Hâzinî, Piri Reis ve Kâtip Çelebi gibi bilim insanlarına ve bunların çalışmalarına değinilir.

SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.

4. Özgür düşünce ortamının bilimsel gelişmelere katkılarını Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerden birinin yaptığı çalışmalardan örnekler vererek açıklayınız.

Kazanım: SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.

5. Tımar sisteminde üretim yapan çiftçi, toprağını sebepsiz yere ekip biçmezse toprağı elinden alınırdı. Toprağı üç yıl ekip biçmeyen çiftçi "çiftbozan akçesi" adında bir vergi ödemek zorunda kalırdı.

Osmanlı Devleti'nin bu uygulamalarla neyi amaçladığını yazınız.

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ
2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU

SENARYO 2

Öğrenme Alanı	Kazanımlar	Soru Sayısı
İNSANLAR, YERLER VE ÇEVRELER	SB.7.3.2. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye’nin demografik özelliklerini yorumlar.	1
	SB.7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	1
	SB.7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.	1
BİLİM, TEKNOLOJİ VE TOPLUM	SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.	1
	SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.	1
	SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.	1
ÜRETİM, DAĞITIM VE TÜKETİM	SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.	1

1. SINAV

SOSYAL BİLGİLER 7

Örnek Senaryo 2

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
7 soru	<i>Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular</i> <i>Tüm sorular</i>

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: S.B.7.3.2. Türkiye’de nüfusun dağılışını etkileyen faktörlerden hareketle Türkiye’nin demografik özelliklerini yorumlar.

Tablo ve grafikler kullanarak ülkemizin demografik özellikleri ile ilgili verileri yorumlanır.

1.

KOCAELİ

Doğal bir liman olan İzmit Körfezi, işlek bir deniz yoludur. Bunun yanında gelişmiş bir kara yolu ve demir yolu ağına sahiptir. Kışlar kısmen ılık ve yağışlı, yazlar sıcak ve az yağışlı geçer. Burada bulunan pek çok fabrikada plastik, tekstil, otomotiv, kimya, metal, mobilya vb. alanlarda üretim yapılmaktadır. Tüm bunlar Kocaeli’nin nüfusunu artıran nedenlerdendir.

Bu metinde bir yerin nüfusunun fazla olmasında etkili olan faktörlerin hangilerinden bahsedilmiştir?

Kazanım: SB.7.3.3. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.

2. Abdullah ailesi ile birlikte Şırnak’ta yaşıyor. Abdullah’ın ailesi yazın okullar kapanınca fındık toplamak için Giresun’a göç ediyor ve fındık işi bittikten sonra sağladıkları kazançla birlikte memleketleri olan Şırnak’a dönüyorlar.

Bu parçada Abdullah’ın ailesinin yaptığı göçün türünü yazarak açıklayınız.

Kazanım: SB.7.3.4. Temel haklardan yerleşme ve seyahat özgürlüğünün kısıtlanması halinde ortaya çıkacak olumsuz durumlara örnekler gösterir.

3. Devlet; anayasaya göre, sağlıklı, planlı ve düzenli kentleşmeyi gerçekleştirmek, çarpık kentleşmeyi önlemek için imar planları hazırlar ve bu plan dışında bulunan alanlara mesken yapılmasına izin vermez.

Bu durum, temel hak ve özgürlüklerden hangisinin sınırlandırıldığına örnek olarak gösterilebilir?

SENARYO 2

Kazanım: SB.7.4.1. Bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasında değişim ve sürekliliği inceler.

Yazının icadından günümüze kadar farklı depolama, yaygınlaştırma ve aktarma teknikleri üzerinde kısaca durulur.

4. 1971 yılında üretilen bilgi saklama kapasitesi düşük olan disketler, 1980'li yıllarda yerini yüksek bellekli kompakt disklerle (CD-ROM) bıraktı. 1995 yılında ortaya çıkan DVD'ler ise daha verimliydi ve yedekleme birimi olarak da yıllar geçtikçe CD'lerin yerini almaya başladı. 1999'da daha yüksek kapasiteli SD Memory kartlar, 2000'li yıllarda ise yüksek bilgi saklama kapasiteli USB flaş bellekler ve taşınabilir hard diskler çıkarıldı.

Verilen bu bilgileri; bilginin korunması, yaygınlaştırılması ve aktarılmasına katkıları açısından yorumlayınız.

Kazanım: SB.7.4.2. Türk-İslam medeniyetinde yetişen bilginlerin bilimsel gelişme sürecine katkılarını tartışır.

Türk-İslam medeniyetinin bilimsel alanda ulaştığı seviyeye vurgu yapılır. el-Harezmi, Fârâbî, İbn-i Sînâ, el-Cezerî, İbn-i Haldûn, Ali Kuşçu, el-Hâzinî, Piri Reis ve Kâtip Çelebi gibi bilim insanlarına ve bunların çalışmalarına değinilir.

5. Abbasi Halifesi Memun, Bağdat Saray Kütüphanesi'nin yönetimini el-Harezmi'ye vermiş, ayrıca yabancı eserlerin tercümesini yapmak amacıyla kurulan Beyt'ül-Hikme (Bilgelik Evi) isimli akademide bilimsel çalışmalar yapması için bütün imkânları sunmuştur. Kendisine sunulan bu çalışma ortamını iyi değerlendiren el-Harezmi birinci ve ikinci dereceden denklemlerin sistematik çözümü için yöntem geliştirmiş, "sıfır" rakamını ilk defa kullanmıştır. Bilim insanlarıyla beraber bir dünya haritası çizmiş, dünyanın çapını hesaplamak için çalışmalar yapmıştır. Ayrıca dağ ve nehirleri, yıldızlar ve gezegenlerin hareketlerini, Güneş ve Ay tutulmalarını incelemiştir.

Metne göre el-Harezmi'nin hangi bilim alanlarının gelişmesine katkı sağladığını yazınız.

SENARYO 2

Kazanım: SB.7.4.4. Özgür düşüncenin bilimsel gelişmelere katkısını değerlendirir.

6. Bilimsel gelişmelerin temellerinin atılmasında İyonların katkısı büyüktür. Bunun en önemli nedenlerinden biri, İyonlarda yöneticilerin farklı düşüncedeki bilim insanları ve düşünürlerin görüşlerini açıklamalarına olanak tanınmasıdır.

Buna göre İyonlarda bilimin gelişmesinde etkili olan unsurları yazınız.

Kazanım: SB.7.5.1. Üretimde ve yönetimde toprağın önemini geçmişten ve günümüzden örneklerle açıklar.

7. Babil Kralı Hammurabi'nin hazırladığı kendi adını taşıyan kanunların 42. Maddesi şöyledir: "Eğer bir kişi işlemek üzere bir tarlayı teslim alır ve o tarladan hiçbir mahsul elde edemezse bu onun tarlada çalışmadığını ispatlar ve bu kişi, komşusunun yetiştirdiği kadar tahıl tarla sahibine teslim etmelidir."

Hammurabi'nin hazırladığı kanunlara böyle bir madde eklemesinin amacını açıklayınız.